

Wycieczka nr 212

Z Dreptusiem po Kozienicach Zespół pałacowo-parkowy

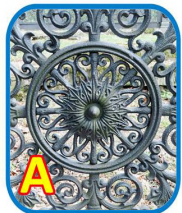
Kozienice to miasto w południowej części województwa mazowieckiego, położone na Nizinie Środkowomazowieckiej, nad Zagożdżonką – lewym dopływem Wisły, siedziba powiatu. Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1206 roku i wiąże się z nadaniem wsi klasztorowi norbertanek z Płocka. Wkrótce Kozienicami zaczęli interesować się polscy królowie. Najpierw Władysław Łokietek

przeniósł wieś na prawo magdeburskie, a następnie Władysław Jagiełło, znany ze swojego zamiłowania do polowań, wznosił tu drewniany dwór myśliwski i ufundował kościół.

Z uroków Puszczy Kozienickiej korzystali także kolejni władcy, w tym Kazimierz Jagiellończyk, któremu 1 stycznia 1467 r. urodził się tu syn, znany później jako Zygmunt I Stary. Z kolei Zygmunt II August nadał w 1549 roku Kozienicom prawa miejskie, a w 1557 r. ufundował parafię i uposażył plebana. W 1633 r. król Władysław IV potwierdził wszystkie wcześniejsze przywileje miasta, a ostatni z władców Polski, Stanisław August Poniatowski, na miejscu drewnianego dworu nakazał budowę okazałej rezydencji. Był nią stojący do dziś najbardziej znany zabytek Kozienic – zespół pałacowo-parkowy.

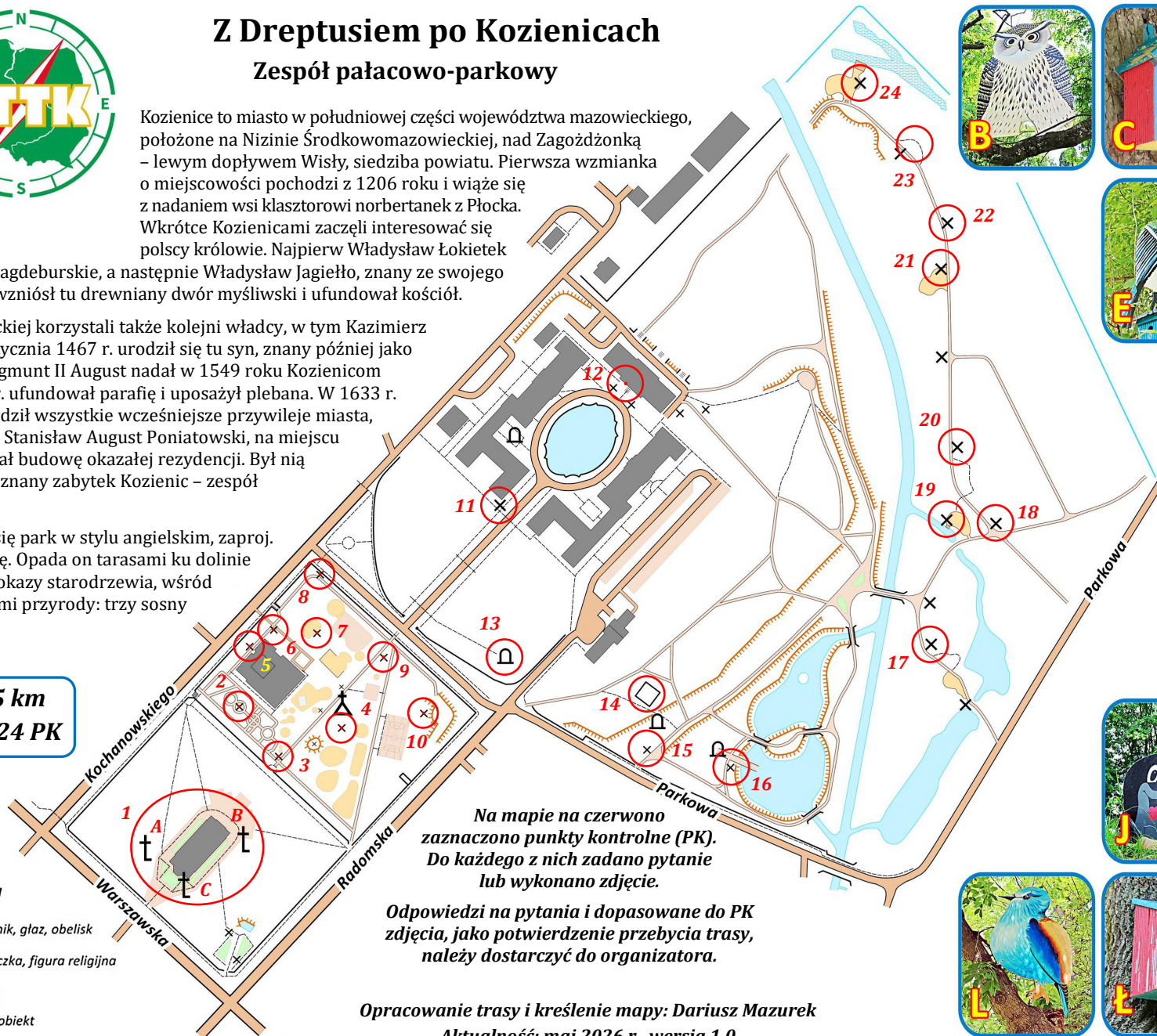
Na tyłach pałacu rozciąga się park w stylu angielskim, zaprojektowany przez Jana Kantego Fontanę. Opada on tarasami ku dolinie Zagożdżonki i kryje liczne okazy starodrzewia, wśród których cztery są pomnikami przyrody: trzy sosny czarne i dąb szypułkowy.

Do przejścia: 2,5 km
Do odwiedzenia: 24 PK

Legenda

- pomnik, głaz, obelisk
- kapliczka, figura religijna
- krzyż
- inny obiekt

Na mapie na czerwono zaznaczono punkty kontrolne (PK). Do każdego z nich zadano pytanie lub wykonano zdjęcie.

Odpowiedzi na pytania i dopasowane do PK zdjęcia, jako potwierdzenie przebiecia trasy, należy dostarczyć do organizatora.

Opracowanie trasy i kreślenie mapy: Dariusz Mazurek
Aktualność: maj 2026 r., wersja 1.0

Z Dreptusiem po Kozienicach/Zespół pałacowo-parkowy

PK 1	Kościół Świętego Krzyża wzniesiony w latach 1868-69. Obecny budynek to piąta świątynia stojąca w tym rejonie na przestrzeni wieków. Trzy krzyże poświęcone Misjom Świętym. Który z trzech krzyży (A, B lub C) upamiętnia najstarsze Misje Święte?
PK 2 – 10	Ognisko Pracy Pozaszkolnej – publiczna placówka oświatowo-wychowawcza oferująca dzieciom i młodzieży bogaty program bezpłatnych zajęć stałych, artystycznych i technicznych. W jego strukturze funkcjonuje nowoczesny, ogólnodostępny ogród jordanowski. Dopasuj zdjęcie.
PK 11	W 2024 roku zakończyła się kompleksowa rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Kozienicach. Inwestycja objęła nie tylko odnowienie parku, ale również przebudowę dojazdów i alejek. W trakcie przeprowadzonych prac archeologicznych ujawniono m.in. nieznanne dotąd elementy oryginalnej architektury pałacu. Jaki element dekoracyjny znajdował się dawniej w miejscu fontanny?
PK 12	Dawna rezydencja królewska z XVIII wieku, z której do dziś przetrwała jedynie lewa oficyna. Główny korpus pałacu został spalony w 1939 roku i rozebrany, a na jego miejscu w latach 50. XX w. wzniesiono gmach, w którym obecnie mieści się Urząd Miejski w Kozienicach. Tablica pamiątkowa. Którą rocznicę lokacji miasta upamiętniono?
PK 13	Najstarszy świecki pomnik w Polsce wzniesiony na otwartej przestrzeni. Upamiętnia on narodziny przyszłego króla Zygmunta I Starego, który przyszedł na świat w kozienickim dworze królewskim 1 stycznia 1467 roku. O jakim asyryjskim dziele wspomniano na jednej z tablic obelisku?
PK 14	Cmentarz rodziny gen. Iwana Dehna – od 1835 r. właściciela majoratu kozienickiego. Sam gen. Dehn pełnił funkcję generalnego budowniczego twierdz na obszarze Królestwa Polskiego, kierował budową/rozbudową twierdz w Modlinie, Brześciu, Dęblinie i Warszawie oraz sprawował kierownictwo nad budową kolei Warszawsko-Wiedeńskiej. Ile elementów (rozet) ze zdjęcia A wkomponowano w ogrodzenie cmentarza?
PK 15	Szlak bitew, potyczek i miejsc pamięci narodowej Gminy Kozienice. Zdjęcie przedstawiające przeprawę wojsk rosyjskich przez Wisłę na przyczółku kozienickim. Kto jest autorem publikacji, z której zaczerpnięto to zdjęcie?
PK 16	Pomnik Władysława II Jagiełły wizytującego budowę słynnego mostu łyżwowego. Jaką długość miała przepływająca się pod Czerwińskiem kolumna wojsk polskich?
Nowootwarta, ogólnodostępna ścieżka edukacyjno-przyrodnicza. Na jej trasie, wkomponowanej w historyczny układ parku w stylu angielskim, rozmieszczono nowoczesne tablice informacyjne oraz interaktywne elementy przybliżające faunę i florę Puszczy Kozienickiej. Przy ścieżce wyznaczono ponadto specjalną strefę przeznaczoną do prowadzenia zajęć terenowych oraz lekcji przyrody.	
PK 17	„Flora – rośliny występujące w parku”. Prezentowana na tablicy roślina to prawdziwy mistrz ekspansji. W średniowieczu stosowano ją w okładach na bolące stawy. Jak nazywa się ta roślina?
PK 18	„Ptaki i ich zwyczaje”. Ten ptak to jeden z największych kolonizatorów – może w ciągu roku wyprowadzić do 6 lęgów. Swoje gniazda buduje m.in. na sygnalizacji świetlnej, elementach konstrukcyjnych balkonów czy parapetach okiennych. Jak naukowo nazywa się proces jego błyskawicznego rozprzestrzeniania się?
PK 19	„Mieszkańcy zbiorników wodnych”. Ryba ta preferuje wody o silniejszym nurcie. Jest także odporna na zanieczyszczenia. Co skłania te ryby do częstego wyskakiwania z wody?
PK 20	„Fauna – zwierzęta występujące w parku”. Jakie dwa gatunki nietoperzy można spotkać na terenie parku?
PK 21	„Drzewa wiekowe – cykl życia drzewa”. Śmierć drzewa to kontynuacja jego fascynującego życia. Od tego momentu nazywane jest martwym drewnem, choć w rzeczywistości tętni życiem wielu organizmów. Należą do nich m.in. bezkręgowce, które wykorzystują obumarłe drewno na różnych etapach swojego życia. Jak nazywa się czerwony chrząszcz, o którym wspomniano na tablicy?
PK 22	„Fungi – grzyby nadrzewne”. Grzyby nadrzewne, jako saprotrofy, rozkładają martwe drewno, co jest procesem niezbędnym do uwalniania składników odżywczych, takich jak węgiel, azot i fosfor, z powrotem do gleby. Jak nazywa się wymieniony na tablicy grzyb atakujący dęby, wierzby i topole?
PK 23	Jaka roślina rośnie tutaj między poziewnikiem miękkowłosym a gwiazdnicą wielkokwiatową?
PK 24	„Mała retencja wodna”. W retencji bardzo ważną rolę pełnią rośliny, poczynając od drzew, a kończąc na runie leśnym. Korony drzew przechwytyują deszcz, a ich systemy korzeniowe, wraz ze ściółką, zwiększają infiltrację wody do gruntu. Roślinność spowalnia także parowanie z gleby i stabilizuje jej strukturę. Jakie wspomniane na tablicy zwierzę wspiera małą retencję?

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: trip.poczta@onet.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę na stronie internetowej <http://dreptus.pl>